

La 21 de ani de independență, moldovenii sunt luați ostateci, întemnițați și torturați de miliția transnistreană

Zeci de cetățeni ai Moldovei sunt răpiți în fiecare an, la ei acasă, de miliția și securitatea regimului nerecunoscut de la Tiraspol, încarcerati, umiliți, ținuți în condiții inumane și judecați pentru crime pe care nu le-au săvârșit. Cazurile de răpire și tortură, din păcate, deși s-au întezit în ultimii ani, nu mai miră și nici nu mai mișcă pe nimeni. Doar rudele victimelor, distruse de frică și durere, fac eforturi, de multe ori supraomenești, și sacrificii pentru a-i scoate pe cei dragi din gulag-urile transnistrene.

Timofei Ursu, tatăl polițistului Alexandru Ursu
Ion Manole, directorul Promolex

Cum e să fii răpit de acasă și dus peste Nistru, încarcerat și torturat, în instituții, după pereții cărora niciun un drept nu mai funcționează a simțit-o pe pielea proprie Ion Macari, un tânăr de 20 de ani, din satul Lipceni, raionul Rezina, care, zilele trecute, a revenit acasă, după ce a stat opt luni în arest la miliția transnistreană.

Calvarul tânărului a început la 28 noiembrie 2011. În acea zi Ion se afla la muncă pe deal. Cineva i-a transmis că este căutat și așteptat la primăria din sat. S-a urcat în Niva tatălui său și a venit la primărie. Acolo, în prezența polițistului de sector Vasile Băcilă, persoane necunoscute l-au somat să intre într-o mașină cu numere de înmatriculare transnistrene, după care a fost transportat peste Nistru, la

Camenca, localitate aflată sub jurisdicția regimului separatist de la Tiraspol. Tânărul nu avea la el nici măcar buletinul de identitate. A fost dus și închis la comisariatul de miliție din Camenca. După cum avea să afle soția sa, Elena, mai târziu, când i s-a permis întrevederea cu soțul, acestuia i se incrimina un furt, care s-a produs la Camenca cu un an și jumătate în urmă. Ion Macari spunea că nu avea treabă cu acest furt. La miliție era interogat zilnic în limba rusă, pe care Ion n-o prea știa bine, și silit, sub diferite presiuni, să recunoască furtul. Ion spunea la scurtele întrevederi pe care le avea cu rudele că este forțat să semneze documente, procese-verbale.

Complicitatea polițiștilor moldoveni

Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice împreună cu colegii de la publicația Cuvântul din Rezina au urmărit cazul acesta de la început, mai ales că tânărul de la Lipceni a fost sechestrat de miliția transnistreană în plină zi, din partea dreaptă a Nistrului, și nu fără concursul reprezentanților poliției, care, de fapt, trebuia să-l apere (!). Elena Macari și Victor Leșan, fermier din partea locului, ne-au povestit că „operațiunea” ar fi fost mediată, după cum aveau să afle, de responsabili de la poliția din Rezina, care i-ar fi telefonat șefului de post din satul Lipceni, spunându-i că vor veni niște oameni să caute o persoană și ei trebuie să ajute. Polițistul de sector de la Lipceni, Vasile Băcilă, la rândul său, neagă că ar fi fost în complicitate cu milițienii transnistreni la răpirea lui Ion Macar. El spune că nu ar fi văzut nimic rău în faptul că milițienii, care “s-au legitimat”, vroiau să discute cu un tânăr din sat pe care îl bănuiau de implicarea în mai multe furturi comise în partea stângă a Nistrului. „Eu l-am chemat pe Ion și i-am lăsat să vorbească, căutându-mi de treburile mele. Iar când m-am întors la primărie nici ei, nici Ion nu mai erau”, spune Vasile Băcilă. Întrebat cum cei din Camenca au putut să treacă peste Nistru un om arestat, fără nici un document, șeful de post a spus: „Ei aveau legitimații”.

Dosar penal de ochii lumii

Rudele lui Ion Macari au depus o plângere la Procuratura din Rezina. Solicitat de noi, Igor Negrean, procuror la Procuratura Rezina, ne-a relatat că, în baza petiției primite de la Elena Macari, la 23 ianuarie 2012 a fost pornită urmărirea penală pentru “răpirea unei persoane săvârșită de către mai multe persoane” și “excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu” de către persoane cu funcții de răspundere. „În cadrul anchetei s-a stabilit cu certitudine că, pe data de 28.11.2011, Macari Ion Grigore a fost luat din s. Lipceni, unde se afla, de către un grup de persoane necunoscute, presupuși colaboratori ai miliției r.m.n. (or. Camenca), care l-au transportat peste punctul vamal Sănătăuca, privându-l de libertate sub pretextul tragerii la răspundere penală. Urmărirea penală a mai stabilit că acțiunile milițienilor din or. Camenca au fost coordonate cu persoane ce dețin funcții în cadrul Comisariatului Raional de Poliție Rezina”, se menționează în răspunsul pe care l-am primit de la Procuratura din Rezina.

Deși a trecut mai mult de jumătate de an, ancheta procurorilor trenează. Scuza reprezentanților organelor de drept, devenită retorică deja, este că “din cauza lipsei de colaborare cu organele de drept din stânga Nistrului, urmărirea penală se desfășoară cu mari dificultăți”. Nedumerirea rudelor la răspunsul procurorilor este mare: “Adică, atunci când sunt încălcate drepturile omului, colaborare există, fie și neoficială, iar când trebuie cineva să fie tras la răspundere, nu mai este colaborare”.

Solicitat să comenteze cazul și acțiunile șefului de post din Lipceni, comisarul CRP Rezina, Valeriu Prodan, a dat un răspuns sec: “Pe faptul complicității în cazul dat a ofițerului operativ de sector a postului de poliție Lipceni, la moment este inițiată o anchetă, în cadrul căreia se vor stabili toate circumstanțele”.

Avocatul Parlamentar, Anatolie Munteanu, care este și directorul Centrului pentru Drepturile Omului, spune că “reținerea pe teritoriul din partea dreaptă a Nistrului a cetățenilor moldoveni și transferarea lor în custodia organelor de drept din regiunea aflată sub controlul administrației de la Tiraspol, unde oamenii sunt torturați și supuși relelor tratamente, iar organele de drept ale R. Moldova nu au acces să monitorizeze aceste cazuri, constituie o încălcare gravă a legislației și a drepturilor omului”. În asemenea cazuri organele de drept trebuie să demareze anchete și să tragă la răspundere persoanele care se fac vinovate, a precizat Anatolie Munteanu.

Zilele trecute am aflat că Ion Macari a fost judecat, dar ulterior a fost lăsat în libertate. Libertatea însă, după cum au lăsat să se înțeleagă unii consăteni de ai săi, cu care am discutat recent, l-a costat scump. După ce a revenit acasă, Ion Macari, ca și membrii familiei lui, supărați pe autorități că i-au lăsat singuri față în față cu mașinăria “justițiabilă” de la Tiraspol, au refuzat să mai facă declarații.

Predați miliției transnistrene

Cazul lui Ion Macari însă nu este singurul de acest gen. Avocații Promolex spun că în ultimii ani mai mulți cetățeni ai Moldovei au fost sechestrați cu concursul polițiștilor moldoveni și predați organelor neconstituționale din regiunea transnistreană. De exemplu, Oleg Efrim din Chișinău a fost luat de acasă, potrivit datelor Promolex, de reprezentanții Comisariatului de Poliție Ciocana, la 25 martie 2009 și predat miliției de la Tiraspol. El a fost condamnat la 8 ani de închisoare cu confiscarea averii. De atunci este deținut în închisoarea de la Hlinaia.

Soarta unui alt tânăr este și mai tristă. Vasile Fricățel din satul Telița, Anenii-Noi, a fost arestat la 9 septembrie 2011, după cum spun rudele, de polițiști moldoveni. Bărbatul a fost bătut și transportat cu luntrea peste Nistru, apoi predat miliției transnistrene. Acolo a fost torturat ca să recunoască

comiterea unui furt de vite. O perioadă Vasile Fricățel a fost închis la Hlinoaia, după care ar fi fost eliberat, însă acasă nu a revenit. De un an rudele nu știu nimic de el. Ele spun că au cerut organelor de drept tragerea la răspundere a celor care l-au sechestrat pe Vasile Fricățel, dar acestea nu au putut identifica vinovații.

Polițist moldovean arestat de miliția transnistreană

Polițistul de sector din raionul Ștefan Vodă Alexandru Ursu de trei ani se află în închisoarea de la Tiraspol. El a fost condamnat la 15 ani de închisoare de judecătoria din Bender, pentru că ar fi falsificat actele la procurarea unui apartament în orașul Tighina. Asta în situația în care documentele au fost legalizate la un notar din Tighina, apartamentul fiind înregistrat pe numele tatălui său Timofei Ursu, iar numele lui Alexandru nu figura în acte (!). Tatăl lui Alexandru, Timofei Ursu, spune că motivul real al arestului este faptul că băiatul său era polițist în organele de drept moldovenești: "Mi s-a spus în față acest lucru și lui Alexandru i-au spus că rând pe rând îi vor închide pe toți". Pentru că soția sa lucra la Tighina, Alexandru a hotărât să-și cumpere locuință acolo. Timp de doi ani nu au avut probleme, polițistul făcând naveta zilnic către Ștefan Vodă. A fost reținut pe drum, la 29 iulie 2009, pe când se întorcea acasă. În izolatorul miliției din Bender a fost torturat până și-a pierdut cunoștința. Ulterior a fost forțat să-și înstrăineze apartamentul în contul presupusului prejudiciu material cauzat de el. Întâmplător sau nu, dar locuința a ajuns în proprietatea unuia dintre milițienii care l-au arestat.

Din momentul reținerii, părinții nu și-au văzut băiatul timp de doi ani și jumătate, perioadă în care au bătut la toate ușile la care au putut în încercarea de a-și elibera copilul. Fără rezultate. "La toți am fost și peste tot mi se spunea că „nu putem colabora, nu ne primesc”. Am vrut să intrăm la Filat, deja patru luni de zile avem, nu putem intra. Ni s-o spus să mergem la Tiraspol și acolo o să căutăm dreptate,

pentru că ei nu pot colabora cu transnistrenii. Nici nu ne-au permis să intrăm la Filat, să ne întâlnim sau să-i spunem ceva. Ne gândim că dacă nu reușim nimic, ne rămâne să protestăm lângă Ștefan cel Mare". Ba mai mult, într-o discuție cu un oficial de la Ministerul de Interne, al cărui colaborator este Alexandru Ursu, tatălui său i s-a replicat că ar trebui să spună "mulțumesc" pentru faptul că Alexandru "nu a fost concediat din organe pentru absență nemotivată de la serviciu" (!). Părinții sunt îngrijorați de soarta lui Alexandru, pentru că sănătatea i s-a înrăutățit din cauza tratamentului la care este supus și a condițiilor în care este deținut. La 22 ianuarie anul curent Alexandru Ursu a suportat un atac de cord. Tânărul a fost vizitat doar odată de un medic care i-a administrat o injecție. Soția sa, însărcinată la momentul reținerii, a născut un băiețel, care acum crește fără tată. Ion Manole, directorul Promolex, organizație pentru drepturile omului care monitorizează cazul lui Alexandru Ursu, spune că autoritățile care negociază cu regimul de la Tiraspol trebuie să insiste ca persoanele care s-au adresat către autoritățile constituționale să beneficieze de anumite drepturi și chiar să fie cercetate de către organele de drept ale Moldovei: "Să admitem că există anumite fapte ce ar demonstra vinovăția acestei persoane. În cazul de față, mai ales că presupusa faptă a fost săvârșită pe teritoriul orașului Tighina, ar trebui implicate autoritățile constituționale împreună cu regimul de la Tiraspol, ar trebui investigată minuțios situația acestui tânăr, iar în cazul în care este vinovat el trebuie predat autorităților constituționale pentru a fi judecat și pentru a răspunde în fața legii". Alexandru Ursu a reclamat încălcarea drepturilor sale la CEDO.

Răpit de la liceu

Alexandru Bejan, elev la Liceul Teoretic "Lucian Blaga" din Tiraspol, de aproape doi ani este terorizat de MGB-ul transnistrean, așa-zisul minister al securității. El a fost luat cu forța chiar din incinta liceului, la 29 februarie

2012, de către doi ofițeri ai securității transnistrene. La securitate a fost obligat să scrie un autodenunț și să-și recunoască vina în săvârșirea unor „acte de terorism”. I s-a prezentat o expertiză grafologică care ar fi demonstrate că băiatul ar fi autorul unei amenințări cu caracter terorist. În luna iunie lui Alexandru i-a fost înaintată acuzarea de „denunțare mincinoasă a actelor de terorism”, el riscând să petreacă 3 ani în temnițele ilegale din regiunea transnistreană. Băiatul s-a arătat nedumerit în legătură cu faptul că figurează pe lista de suspecti a securității transnistrene: “Nu înțeleg de ce am figurat pe lista lor și nici rezultatele expertizei nu știu de unde s-au luat, pentru că nu am scris nicio scrisoare de amenințare niciodată”. El și-a amintit că în 2009, când venise la studii în Tiraspol, a avut un incident. O cunoștință de-a sa s-a bătut cu un locuitor, iar Alexandru atunci a fost reținut să depună mărturii. În 2011 și anul acesta, mai mulți minori din Tiraspol, aflați în evidența miliției locale, au fost supuși intimidărilor și impuși să transcrie texte necunoscute pe foi separate. Juristul Alexandru Zubco de la Promolex spune că la audierea elevului, care era minor, nu s-a ținut cont de standardele internaționale privind justiția juvenilă: “Bejan este o altă victimă a serviciilor de securitate de la Tiraspol. Aceste acuzații de terorism aduse unui elev al Liceului român de la Tiraspol urmăresc scopul de a face presiuni și a ține în frică școlile cu predare în grafie latină din regiunea transnistreană”.

Arestată în locul mamei sale

Elena Dobrovițcaia, o tânără de 20 de ani din Tighina, a fost luată ostatec de către separatiștii transnistreni. Ea a fost arestată pentru simplul motiv că mama sa, Zinaida Ciuhnenco, nu se prezenta la organul de miliție, unde era citată în legătură cu un dosar mai vechi legat de un accident rutier, cu care o șantajau de ceva timp milițienii. Tânăra, care era însărcinată la acel moment, a fost eliberată la o săptămână, după ce au intervenit mai multe organizații pentru drepturile

omului. Calvarul prin care a trecut Elena Dobrovițcaia în cele câteva zile cât s-a aflat în izolatorul comisariatului de miliție din Tighina, unde nu este aerisire și nici lumină, este greu de descris.

A devenit suspect pentru că vorbea mai multe limbi străine

Și familia unui alt tânăr din Tiraspol a trecut printr-un calvar după ce băiatul lor, Boris Mozer, la 21 de ani, a fost arestat și judecat, pentru o presupusă fraudă la o companie de telefonie unde lucra, ca manager de vânzări. Natalia Mozer, mama tânărului, ne-a povestit că li s-a cerut să restituie presupusa pagubă încă înainte de procesul de judecată. Părinții s-au văzut nevoiți să vândă apartamentul și automobilul, ca să adune suma pretinsă, dar între timp dauna revendicată a crescut: "Ne telefona acasă, în repetate rânduri, seful de pază de la companie. Și ne tot întreba: când o să restituți banii, când ne vedem banii înapoi? Și atunci am vândut apartamentul. După care am mai împrumutat de la o prietenă din Chișinău trei mii de euro". Cu toate acestea, Boris Mozer a fost judecat și timp de 3 ani ținut în condiții inumane la închisoarea din Hlinaia. Părinții, ajutați de rude, au "plătit" enorm de mult ca să-și scoată feciorul. "Am dat totul, pentru că ne temeam că nu-l vom scoate viu de acolo. Ei aproape că l-au distrus. După eliberare, mai mult de un an s-a aflat în tratamente și cu greu l-am pus pe picioare. Ne-am temut real că o să-l pierdem", își reamintește printre lacrimi Natalia Mozer. Acum Boris se află peste hotare. Părinții, de teamă pentru viața copilului, nici nu vor să spună unde se află acesta. Împreună cu alte mame ale căror copii au devenit victime ale regimului de la Tiraspol, Natalia Mozer a fondat anul acesta o asociație obștească Mamele pentru drepturile omului, care și-a propus să lupte pentru repunerea în drepturi a cetățenilor supuși torturii și tratamentelor inumane de către regimul separatist din regiunea transnistreană. Cazul lui Boris Mozer este pe rol la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului.

Închis pentru a-i fi preluată afacerea

Vitalie Eriomenco este de baștină din orașelul Ștefan Vodă. A început să facă afaceri încă de tânăr, apoi și-a dezvoltat în regiunea transnistreană o rețea de brutării și, întrucât afacerea mergea bine, a trecut cu traiul în Slobozia, localitate din stânga Nistrului. A fost luat în noaptea de 29 martie 2011 de acasă și de atunci stă încarcerat la Tiraspol. Soția sa și cei doi copii au fost nevoiți să fugă în aceeași noapte, ajutați de prieteni, la Chișinău. Nu au luat din casă nici un capăt de ață și nici nu au mai putut recupera ceva. Părinții lui Alexandru, ambii în etate, nici nu mai știu unde să meargă după ajutor. Procesul de judecată e pe rol, el fiind acuzat de furt în proporții deosebit de mari. Rudele și prietenii spun însă că Vitalie este victima unor scenarii puse la cale încă de administrația Smirnov împotriva oamenilor de afaceri moldoveni, dar nu fără concursul unor funcționari din structurile de stat ale R. Moldova. Numai în 2010 – 2011 mai mult de 10 oameni de afaceri au fost arestați de regimul de la Tiraspol. Familia lui Vitalie afirmă că arestul s-a făcut cu scopul de a-i fi preluat businessul, iar cei implicați sunt cetățeni ai R. Moldova. Sora lui Vitalie, Ala, ne-a declarat că deși nu există nicio probă la dosar care ar dovedi vinovăția lui Vitalie, procesul continuă, el fiind supus unor presiuni enorme. “Acolo, dincolo de condițiile inumane în care este deținut, asupra lui se fac presiuni pentru a-l demoraliza, a-i distruge personalitatea, demnitatea. El este bolnav, dar nu are acces la serviciile medicale”, ne spune îngrijorată sora lui. Ea se arată indignată de faptul că deși s-a adresat avocaților parlamentari cu rugămintea de a interveni, aceștia i-au răspuns la fel cum au răspuns și așazișii apărători ai drepturilor omului din Transnistria. În august 2011, Eriomenco a depus o cerere la CEDO, reclamând privarea ilegală de libertate, tortură și tratamente inumane. Curtea a dispus examinarea în mod prioritar a cauzei respective.

MAI transmite Tiraspolului date personale despre cetățenii moldoveni

Acum o lună, familia lui Vitalie Eriomenco a acuzat public autoritățile moldovenești de complicitate cu regimul de la Tiraspol și de furnizarea datelor cu caracter personal despre membrii familiei sale care locuiesc în partea dreaptă a Nistrului. Ministerul de Interne al R. Moldova a transmis, la solicitarea organelor judiciare transnistrene, informații despre 6 cetățeni ai R. Moldova, printre care Eriomenco Vitalie, privat ilegal de regimul de la Tiraspol. La 22 decembrie 2011 așa-zisul șef provizoriu al direcției anticorupție de la Tiraspol, A.V. Mejinschii, a adresat colonelului de poliție Gheorghe Tretiacov un demers prin care a solicitat informații în privința lui Vitalie Eriomenco și membrilor familiei acestuia. În mai puțin de o lună, Tretiacov a expediat la Tiraspol materiale pe 9 file, care conțin date cu caracter personal a șase cetățeni ai R. Moldova. Mai multe ONG-uri pentru apărarea drepturilor omului au sprijinit apelul și au cerut public, la 25 iulie, sancționarea șefului Direcției Poliție Criminală din cadrul MAI, Gheorghe Tretiacov, pentru că a pus la dispoziția organelor pretinse de drept din regiunea transnistreană informații despre cetățenii moldoveni, și a directorului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Vitalie Paniș, învinuit că mușamalizează acțiunile lui Tretiacov.

La 29 mai și 9 iulie, membrii familiei Eriomenco au sesizat Centrul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, solicitând intervenția acestui organ de stat în apărarea drepturilor lor la protecția datelor cu caracter personal și pedepsirea persoanelor vinovate de transmiterea informațiilor personale în adresa unei entități ilegale și anticonstituționale din stânga Nistrului. Directorului instituției Vitalie Paniș a răspuns petiționarilor că nu au fost admise încălcări, deoarece transmiterea actelor cu caracter personal în adresa „autorităților din stânga Nistrului” are temei juridic datorită Acordurilor încheiate în 1999 și 2001, între MAI și conducerea organelor afacerilor interne de la Tiraspol (!). Aceasta în situația în care încă

în anul 2005 Curtea de Apel Chișinău a declarat nule acordurile la care face trimitere Vitalie Paniș (!).

„Sarcina MAI este de a-și proteja proprii cetățeni. Din corespondență reiese că funcționarii de la Interne pun în pericol viața, sănătatea, siguranța și proprietatea propriilor cetățeni, transmitând informații structurilor pe care, de fapt, le consideră ilegale. Reiese că aceste informații au fost transmise în baza unor înțelegeri reciproce. Chiar dacă datele ar fi fost transmise în baza unor acorduri, oricum este ilegal. Orice document contrar Constituției este nul”, a comentat Alexandru Zubco, juristul Promo-Lex.

Colonelul Tretiacov, citat de portalul Moldova.org, a declarat că angajații MAI „au admis o greșeală tehnică în antetul scrisorii”. „Nu am recunoscut în niciun fel legitimitatea celor de la Tiraspol. Eroarea a fost în antet, în rest colaborăm în baza unor acorduri, doar la capitolul combaterea criminalității. Suntem în afara politicului”, s-a apărat colonelul. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a catalogat conținutul declarației societății civile ca nefondat și subiectiv.

Necesitatea documentării tuturor încălcărilor legii

Procuratura Republicii Moldova are câteva subdiviziuni teritoriale care au sarcina să apere drepturile cetățenilor din localitățile aflate sub jurisdicția administrației de la Tiraspol. Procuratura raionului Dubăsari își are sediul în satul Ustia, localitate aflată în partea dreaptă a Nistrului. Cea de-a doua subdiviziune se află în municipiul Tighina, iar pentru raionul Grigoriopol funcționează o instanță judecătorească, cu un singur judecător, care își are sediul în Judecătoria Centru din Chișinău. În ce măsură aceste instituții își pot onora obligațiunea de a proteja drepturile cetățenilor din această regiune? Procurorul raionului Dubăsari, Valentina Bradu, spune că la modul practic este imposibilă instrumentarea dosarelor în teritoriul controlat de autoritățile transnistriene. Colaboratorii organelor de drept

ale Moldovei sunt arestați și umiliți de miliția transnistreană și, uneori, ei înșiși au nevoie de protecție. Din această cauză, până acum, nici unul din dosarele pornite în care erau vizați factori de decizie din regiunea transnistreană nu a ajuns în judecată. „Pentru a investiga cazurile, suntem obligați să ne deplasăm prin acele posturi vamale unde ei, fiind convinși că sunt stăpâni, își permit diverse abuzuri”, spune Valentina Bradu. Mulți dintre figuranții dosarelor intentate – milițieni, anchetatori, procurori sau judecători din Transnistria care și-au uzurpat calități oficiale, cum spune legea – au și cetățenia Republicii Moldova. Prin urmare, teoretic, ar putea fi emise mandate de arest internațional pe numele lor. Numai că la modul practic nimeni nu s-ar încumeta să aplice această procedură, pentru că ar urma reacții previzibile din partea Tiraspolului, precizează procurora.

Procuratura Tighina se află, încă din anul 1992, în aceeași clădire cu miliția transnistreană. Milițienii înregistrează riguros fiecare vizită la organele de drept moldovenești. Procurorii moldoveni ocupă cinci birouri în clădirea Comisariatului. Tot acolo se află și comenduirea Bender. “În '92, când ne-au dat birouri, parcă special au împărțit, peste un birou-două este câte un birou două de-a miliției din Bender. La intrare este un post din 3 persoane: un militar, un polițist și un milițian. Ei fixează cine a venit, la cine a venit, datele de pașaport. Din această cauză oamenii au frică și se adresează rar la noi, dar în cazul plângerilor întemeiate, am deschis dosare”, ne declară Ion Tcaci, procuror de Tighina. Unul din cazurile pe care Procuratura Tighina a pornit dosar penal ține de un tânăr care a fost răpit de reprezentanții MGB-ului, dus la Nistru, unde i s-a pus pistolul la cap, cerându-i-se ultimativ să plece din regiune, în caz contrar era amenințat că va fi împușcat. Procurorii recunosc că chiar dacă sunt pornite dosare penale, la modul practic este imposibil să fie duse la bun sfârșit. Dreptul de a se adresa organelor constituționale ale R.

Moldova

ONG-urile care monitorizează situația privind drepturile omului în regiunea transnistreană susțin că în mare parte cetățenii din stânga Nistrului nici nu știu că au dreptul să se adreseze la organele constituționale ale Moldovei din regiune. Ion Manole, directorul Promolex, afirmă că autoritatea organelor constituționale ale Moldovei în stânga Nistrului nu este una bună, pentru că pe parcursul anilor acestea “nu prea au dorit sau nu au făcut nimic pentru examinarea concretă a fiecărui caz, de multe ori oamenii alegându-se doar cu un refuz”. El se declară convins că toate cazurile de încălcare a drepturilor omului în stânga Nistrului trebuie să fie încadrate în dosare, chiar dacă făptuitorii astăzi nu pot fi trași la răspundere penala. În schimb, aceste dosare instrumentate, potrivit normelor legale, se vor constitui într-un material probatoriu greu de contestat în timpul negocierilor în problema reglementării transnistrene sau în discuțiile cu diplomații și misionarii străini.

Avocații organizației se arată îngrijorați de numărul alarmant de mare de persoane închise în penitenciarele din regiunea transnistreană. Dacă în 19 penitenciare din dreapta Nistrului sunt deținute ceva mai mult de 6 mii de persoane, apoi în doar 3 penitenciare din autoproclamata republică nistreană sunt închiși peste 3 mii de oameni. Majoritatea celor deținuți își ispășesc pedeapsa în baza unor sentințe emise de autorități nerecunoscute, documente ce nu pot fi considerate legale, susține Manole.

Multe dintre rețineri și condamnări se fac pe acuzații neîntemeiate, mai mult cu scopul de a intimida oamenii pentru faptul că sunt moldoveni și pentru a stoarce bani de la rudele lor, spune Manole: “Am întâlnit cazuri când persoanele au fost arestate și condamnate pentru simplul fapt că aveau bani, proprietăți sau afaceri profitabile. Avem informații că unii au plătit bani grei pentru a fi scoasă persoana din închisoare. Invocarea unor așa-zise crime gen terorism,

trădare de așa-zisa patrie sau spionaj este cea mai ușoară metodă de intimidare a populației. Prin astfel de incriminări, populația devine mult mai atentă la ceea ce spune, la ceea ce face și situația convine regimului pentru a-și menține influență și a menține frica, spaima în rândurile populației”.

Experții de la Promolex atestă totuși o creștere a numărului de sesizări de la cetățenii din localitățile aflate sub jurisdicția administrației de la Tiraspol. Ei presupun că își face efectul mediatizarea unor cazuri de rezonanță, cum ar fi cel al jurnalistului Vardanean și al inspectorului fiscal Ilie Cazac.

Cornelia Cozonac, Tudor Iașenco,
Centrul de Investigații Jurnalistice

Această investigație a fost realizată în cadrul campaniei media „Jurnaliștii pentru eliminarea torturii și protecția victimelor torturii și relelor tratamente”, desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice cu suportul PNUD Moldova.

sursa: odn.info.md